

УДК 338.518

ПРОВЕДЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСІВ З ЯКОСТІ ЗА МОДЕЛЛЮ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРЕМІЇ EFQM

Студ. Т.А. Шусть, гр. БМН-1-15
Науковий керівник доц. С.М. Бондаренко
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета та завдання. Дослідити підходи до організації конкурсів з якості в Україні за моделлю Європейської премії за якість EFQM.

Об'єкт дослідження. Процеси організації та проведення конкурсів з якості за системою оцінок.

Методи та засоби дослідження. Під час проведеного дослідження були використані такі методи: теоретичного узагальнення, горизонтальний та вертикальний аналіз, формальна та діалектична логіка та ін.

Наукова новизна – розвиток теоретико-методологічних та практичних аспектів організації та проведення конкурсів в сфері якості за моделлю ділової досконалості EFQM.

Питанням управління якістю присвячені праці П. Калити, В. Лапідуса, О. Момота, С. Фомічева та ін. Проблеми якості і конкурентоспроможності продукції та підприємств розглянуто у працях [1-4]. Проте питання премій з якості висвітлено не достатньо повно.

Результати дослідження. В Україні при присудженні Національної премії за якість за системою оцінок за основу прийнята модель ділової досконалості Європейського фонду управління якістю (EFQM). Модель ділової досконалості EFQM – модель, яка за допомогою 9 критеріїв і 32 підкритеріїв описує ідеальну організацію, якою її бачать на сьогоднішній день в Європі (рис. 1). Модель EFQM містить групи критеріїв, за якими оцінюється: можливості підприємства із забезпечення якості та результати діяльності підприємства із забезпечення якості. Кожен критерій має встановлену максимальну кількість балів, за якими може бути оцінений. Кожна група критеріїв оцінюється однаковою кількістю балів — 500. Кількість і вагомість критеріїв, які входять до складу кожної моделі, різні. Процентне співвідношення вагомості критеріїв характеризує відносну важливість кожного критерію. Конкурс проводять окремо для малих і середніх підприємств (чисельність працівників до 250 чол.), великих підприємств (чисельність більше 250 чол.), а також організацій суспільного сектора.

Для проведення конкурсів з якості в Україні створена Центральна конкурсна комісія (ЦКК) і Експертно-методичний центр (ЕМЦ). До складу ЦКК входять уповноважені представники центральних органів виконавчої влади, усеукраїнських громадських організацій, засобів масової інформації. Експертно-методичний центр виконує практичну роботу з оцінки підприємств і організацій учасників конкурсу [5]. Експерти ЕМЦ для перевірки вірогідності представлених матеріалів і оцінки реального загального рівня досконалості виїжджають на підприємства. За результатами цих візитів ЦКК визначає кращі підприємства у кожній номінації – переможців і лауреатів конкурсу.

Підприємства, які подають заявку на конкурс, готують матеріали, в яких описують свою діяльність відповідно до критеріїв EFQM. Експерти ЕМЦ аналізують і оцінюють їх, і за результатами оцінки ЦКК визначає кращі підприємства - фіналісти конкурсу. Організації, що отримали Європейську премію якості отримують право використовувати логотип переможця ЕПК на бланках, візитках, в будь-яких рекламних матеріалах і т.д. Головна цінність для всіх учасників конкурсів з якості – це освоєння ними методу самооцінки своєї діяльності на відповідність критеріям моделі премії. Переваги, які отримують підприємства, які беруть участь у конкурсах з якості, полягають у тому, що вони отримують можливість по-новому поглянути на власну діяльність, порівняти з діяльністю кращих підприємств-лідерів, змінити її на краще. Абсолютно всі учасники конкурсу, незалежно від результатів, отримують детальні висновки експертів з рекомендаціями щодо поліпшення діяльності.

Економіка інноваційної діяльності підприємств

Менеджмент організації та адміністрування

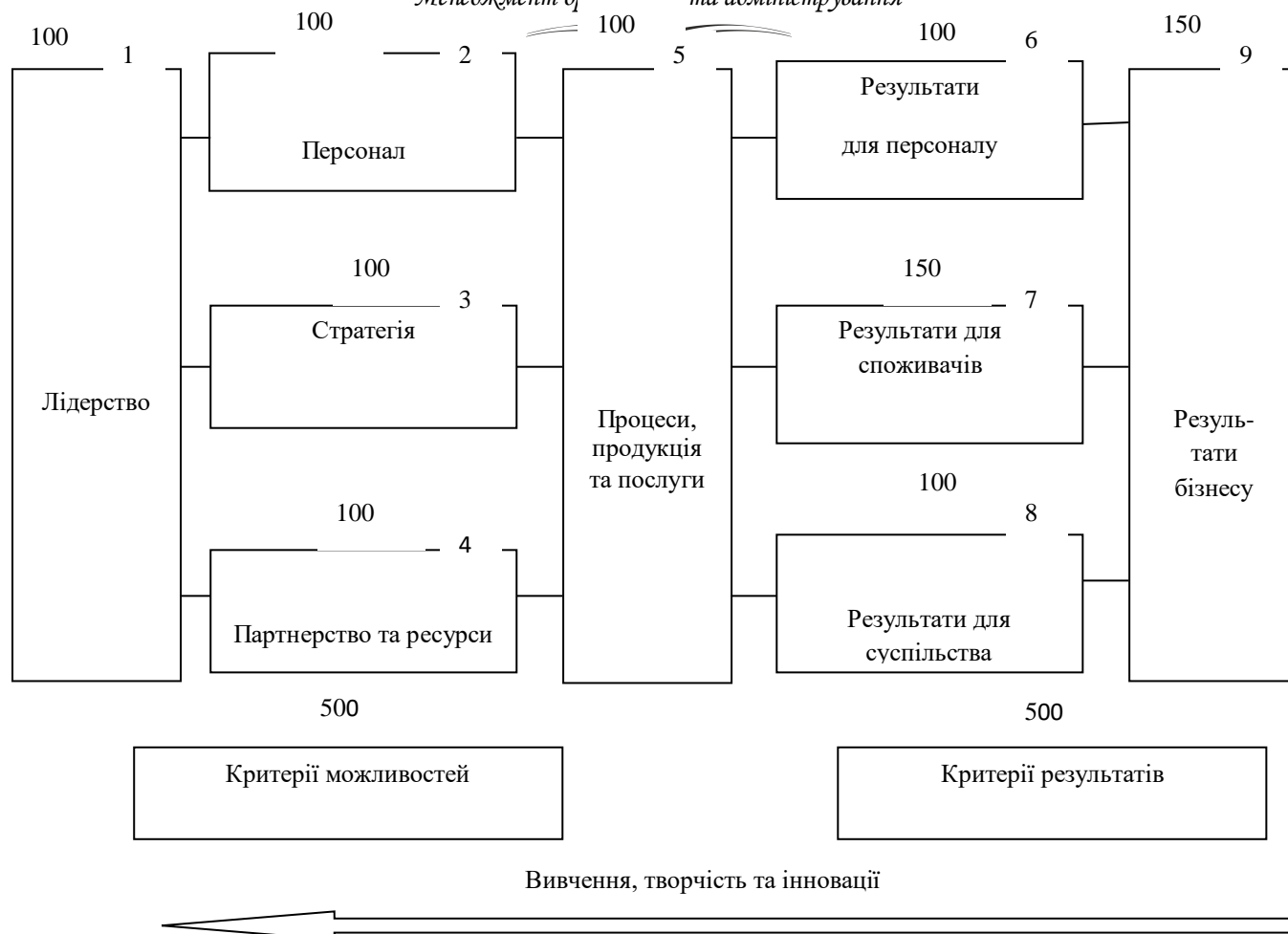

Рис. 1. Модель ділової досконалості EFQM

Володарями премій з якості за моделлю EFQM в Україні були такі підприємства: АТ «Пласке» (м. Одеса), ПАТ «Одеський кабельний завод «Одесакабель», ПАТ «Запоріжсталь» та ін. Переможцями турнірів з якості країн Центральної та Східної Європи ставали ТОВ «Юрія-Фарм», ТОВ «Джейбил Серкит Юркейн Лімітед», ПАТ «Оболонь» та ін.

Висновки. В Україні при присудженні Національної премії за якість за системою оцінок за основу прийнята модель ділової досконалості Європейського фонду управління якістю (EFQM). Важливим досвідом як для переможців, так і для всіх учасників конкурсів є освоєння ними методу самооцінки своєї діяльності за критеріями моделі премії.

Ключові слова: премії з якості, модель ділової досконалості EFQM, конкурс якості, критерії, самооцінка.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко С.М. Ділова досконалість підприємств – основа конкурентоспроможності національної економіки / С.М. Бондаренко // Економічний простір. – 2016. – № 116. – С. 200-209.

2. Бондаренко С.М. Імідж організації: сутність, зміст та основні етапи формування / С.М. Бондаренко, К.В. Ліфар // Технології та дизайн. – 2014. - № 2 (11). – Режим доступу до журн.: https://drive.google.com/drive/folders/0B_w9huKeXPEIZjdYeExuTHM5WHM

3. Гончаров Ю.В. Наноіндустрія як засіб підвищення якості життя людей та конкурентоспроможності національної економіки / Ю.В. Гончаров, С.М. Бондаренко // Економіст. – 2010. - № 3. – С. 26-30.

4. Касич А.О. Теоретичні та практичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства / А.О. Касич, Д.О. Глушенко // Економіка та держава. – 2016. – №11. – С. 65-70.

5. Практика присудження нагород за якість в Україні. Режим доступу: http://r-for.com/book_214_glava_66_ROZD%D0%86L_2_OBL%D0%86K_AVTOTRANSPORT.html